

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

December 2023

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

borgerforløb fra psykiatrien til sociale botilbud

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 17/2022 om borgerforløb fra psykiatrien til sociale botilbud**

21. november 2023

RN 312/23

Social- og boligministerens redegørelse af 2. oktober 2023

Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 23. oktober 2023

1. Rigsrevisionen gennemgår i dette notat de initiativer, som ministrene har iværksat og vil iværksætte som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner. Dette sker med henblik på at vurdere, om ministeriernes initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning.

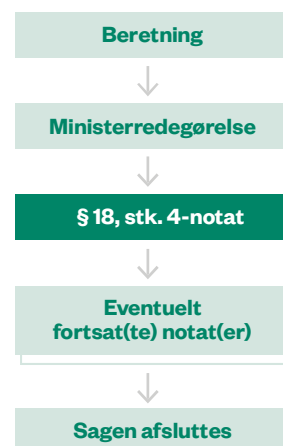
 Konklusion

Indenrigs- og sundhedsministeren kvitterer for, at beretningen har kastet lys på en række resultater, som bl.a. regionerne kan drage nytte af og tage ved lære af. Der vil være fokus på disse resultater i det videre arbejde med at forbedre indsatsen for at skabe gode overgange fra psykiatrien til sociale tilbud i kommunerne. De 5 regioner tilkendegiver, at kritikken af den manglende udarbejdelse af udskrivningsaftaler og af de indholdsmæssige mangler i de udfærdigede udskrivningsaftaler er berettiget. Regionerne tilkendegiver også, at de har opmærksomhed på udarbejdelse af udskrivningsaftaler generelt, og at de vil fortsætte med at holde og øge fokus på, at der bliver udarbejdet flere udskrivningsaftaler, og på kvaliteten af indholdet i aftalerne. Ministeren vil ved udgangen af 2024 følge op på udviklingen i antallet af udskrivningsaftaler.

Social- og boligministeren oplyser, at Social-, Bolig- og Ældreministeriet har igangsat indsatser, der imødekommer flere centrale udfordringer på Tilbudsportalen. Formålet med Tilbudsportalen er at give kommunerne sammenlignelige og gennemskuelige oplysninger. Ministeriets indsatser vedrører både tekniske løsninger og nyt vejledningsmateriale til brugerne af Tilbudsportalen.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- regionernes arbejde med at sikre, at der udarbejdes de lovpligtige udskrivningsaftaler for borgere, som udskrives fra psykiatrien
- Social-, Bolig- og Ældreministeriets indsats for at implementere de initiativer, der skal sikre, at Tilbudsportalen lever op til formålet om at give kommunerne sammenlignelige og gennemskuelige oplysninger.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Social- og boligministeren oplyser, at der er afsat 1,5 mia. kr. i perioden 2024-2026 til at sikre de rette specialiserede botilbud i kommunerne. Rigsrevisionen vil følge resultatet af forhandlingerne om den fremtidige indretning af det specialiserede socialområde ved opfølgningen på beretningen om forvaltningen af handicapområdet. Social-, Bolig- og Ældreministeriet har i forbindelse med beretningen om forvaltningen af handicapområdet oplyst, at hensigten er at opnå en langsigtet strukturel løsning, som også skal sikre et bedre match mellem borgerens behov og indsatsen. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes her.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i juni 2023 en beretning om borgerforløb fra psykiatrien til sociale botilbud. Beretningen handlede om forløbet for et udsnit af borgere med indlæggelse i psykiatrien, som har eller efterfølgende får et ophold på et socialt botilbud.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, kritiserede de og fandt det meget utilfredsstillende, at Social-, Bolig- og Ældreministeriet, regionerne og kommunerne ikke har sikret, at borgere med indlæggelser i psykiatrien og efterfølgende ophold i sociale botilbud har modtaget det lovpligtige sammenhængende forløb i forbindelse med deres udskrivning.

Statsrevisorerne pegede særligt på, at regionerne i 73 % af de 4.483 undersøgte sager ikke har overholdt psykiatrilovens krav om, at borgere skal udskrives fra indlæggelse med en udskrivningsaftale. Når regionerne og kommunerne ikke i tilstrækkeligt omfang koordinerer deres indsatser, er der risiko for, at situationen for borgere med psykiske lidelser og sociale behov forværres.

4. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

5. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

II. Gennemgang af ministrenes redegørelser

Regionernes udarbejdelse af udskrivningsaftaler

6. Statsrevisorerne pegede på, at regionerne i 73 % af de 4.483 undersøgte sager ikke har overholdt psykiatrilovens krav om, at borgere skal udskrives fra indlæggelse med en udskrivningsaftale.

7. Indenrigs- og sundhedsministeren kvitterer for, at beretningen sætter fokus på en vigtig problemstilling for en meget udsat målgruppe, som fortjener større opmærksomhed og handling, end tilfældet er. Ministeren kvitterer også for, at beretningen har kastet lys på en række resultater, som bl.a. regionerne kan drage nytte af og tage ved lære af. Der vil være fokus på disse resultater i det videre arbejde med at forbedre indsatsen for at skabe gode overgange i forbindelse med borgerforløb fra psykiatrien til sociale tilbud i kommunerne.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har indhentet udtalelser fra alle 5 regionsråd. Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser, at alle 5 regioner tilkendegiver, at kritikken af den manglende udarbejdelse af udskrivningsaftaler og af de indholdsmæssige mangler i de udfærdigede udskrivningsaftaler er berettiget, og tager kritikken til efterretning.

Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser desuden, at alle regionerne tilkendegiver, at de i forvejen har opmærksomhed på udarbejdelse af udskrivningsaftaler generelt, og at de vil fortsætte med at holde og øge fokus på at øge antallet af udskrivningsaftaler, og på kvaliteten af indholdet i aftalerne. Flere regioner fremhæver også, at de vil iværksætte konkrete initiativer, som skal medvirke til at forbedre den kritiserede indsats. Blandt initiativerne er undervisning i lovgivningens krav, elektroniske påmindelser og tættere ledelsesmæssig opfølgning.

Indenrigs- og sundhedsministeren bemærker, at de øvrige samarbejdsredskaber og fora, som regionerne nævner, naturligvis ikke erstatter de lovpligtige udskrivningsaftaler, som må anses for at være et fundamentalt redskab og et fælles udgangspunkt for det tværsektorielle samarbejde om patienter, som behandles i psykiatrien og efterfølgende har behov for et kommunalt botilbud.

Ved udgangen af 2024 vil indenrigs- og sundhedsministeren få udarbejdet en opgørelse over antallet af udskrivningsaftaler for en årrække med henblik på at følge, om den generelt stigende udvikling i antallet af aftaler fortsætter.

8. Rigsrevisionen finder det positivt, at regionerne vil igangsætte en række konkrete initiativer, som skal medvirke til, at borgere, der udskrives fra indlæggelse, får den lovpligtige udskrivningsaftale. Rigsrevisionen finder det også positivt, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil følge op på udviklingen i udarbejdelsen af udskrivningsaftaler. Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen i regionernes arbejde med at sikre, at der udarbejdes de lovpligtige udskrivningsaftaler for borgere, som udskrives fra psykiatrien.

Social-, Bolig- og Ældreministeriets understøttelse af kommunerne gennem Tilbudsportalen

9. Statsrevisorerne bemærkede, at Social-, Bolig- og Ældreministeriet ikke i tilstrækkelig grad har sikret, at Tilbudsportalen lever op til formålet om at give kommunerne sammenlignelige og gennemskuelige oplysninger, når de skal finde egnede pladser på botilbud.

10. Social- og boligministeren oplyser, at Social-, Bolig- og Ældreministeriet har igangsat indsatser, der imødekommer flere af de centrale udfordringer på Tilbudsportalen. Der er tale om både tekniske løsninger på Tilbudsportalen og nyt vejledningsmateriale til brugerne af portalen. Det nye vejledningsmateriale forventes færdigt inden udgangen af 2023.

Desuden oplyser social- og boligministeren, at der løbende arbejdes på at forbedre datakvaliteten på Tilbudsportalen. Dette gøres i Tilbudsportalens arbejdsgruppe for dataforbedring. Arbejdsgruppen består af medlemmer fra departementet, socialtilsynene og Social- og Boligstyrelsen, som bl.a. følger op på Social- og Boligstyrelsens stikprøvekontroller af oplysninger på Tilbudsportalen. Ministeren oplyser, at Social- og Boligstyrelsen fordobler antallet af stikprøvekontroller, så der fra og med 2023 vil blive gennemført 4 årlige stikprøvekontroller.

Endelig vil Social-, Bolig- og Ældreministeriet indskærpe over for tilbud og tilsynsførende myndigheder, at de efter reglerne har en forpligtelse til at sikre retvisende oplysninger på Tilbudsportalen, herunder et ansvar for løbende at ajourføre oplysningerne.

11. Rigsrevisionen vil fortsat følge Social-, Bolig- og Ældreministeriets indsats for at implementere de initiativer, der skal sikre, at Tilbudsportalen lever op til formålet om at give kommunerne sammenlignelige og gennemskuelige oplysninger.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet understøttelse af kommunerne gennem viden om udbud af højt specialiserede tilbud

12. Det fremgik af beretningen, at Social-, Bolig- og Ældreministeriet ikke har sikret et tilstrækkeligt vidensgrundlag til at vurdere, om der er de fornødne udbud af højt specialiserede tilbud til borgere med psykiske vanskeligheder.

13. Social- og boligministeren oplyser, at en central præmis for, at kommunerne kan visitere borgerne korrekt, er, at der er de rette specialiserede botilbud i kommunerne. Ministeren oplyser, at regeringen og KL i forbindelse med økonomiaftalen for 2024 har afsat 1,5 mia. kr. i perioden 2024-2026 til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet.

Social- og boligministeren har i forbindelse med beretningen om forvaltningen af handicapområdet oplyst, at regeringen i opfølgningen på evalueringen af det specialiserede socialområde ønsker at indføre en national specialeplanlægning, som gradvist udrulles til at omfatte alle målgrupper på det specialiserede socialområde frem mod 2030. Det er en langsigtet strukturel løsning, som skal bidrage til at styrke kvaliteten af indsatserne på det specialiserede socialområde og sikre et bedre match mellem borgerens behov og indsatsen.

14. Rigsrevisionen vil følge resultatet af forhandlingerne om den fremtidige indretning af det specialiserede socialområde ved opfølgningen på beretningen om forvaltningen af handicapområdet. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes her.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Borgerforløb fra psykiatrien til sociale tilbud (nr. 17/2022) 01-06-2023 Ministerredegørelse: Social- og boligministeren: 02-10-2023 Indenrigs- og sundhedsministeren: 23-10-2023	Finansudvalget: 08-06-2023 Socialudvalget: 08-06-2023	Socialudvalget: 26-10-2023				